

1526-1740

HABSBURKOVÉ

ZEMĚ KORUNY ČESKÉ VE STŘEDOEVROPSKÉ MONARCHII

VÁCLAV BŮŽEK
ROSTISLAV SMÍŠEK
(eds.)

Kniha vychází v rámci výzkumného centra Habsburkové v dějinách českých zemí raného novověku, jehož řešitelem je Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Lektorovaly: doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc., doc. PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.

© Beatrix Bastl, Simona Binková, Lenka Bobková, Václav Bůžek, Ivo Cerman, Iveta Coufalová, Tomáš Černušák, Ivana Čornejová, Jiří David, Jaroslav Dibelka, Petr Fidler, Markus Gerstmeier, Jaroslava Hausenblasová, Mark Hengerer, Mlada Holá, Jiří Hrbek, Josef Hrdlička, Ondřej Jakubec, Pavel Král, Markéta Křížová, Jiří Kubeš, Václav Ledvinka, Pavel Marek, Eduard Maur, Jiří Mikulec, Géza Pálffy, Radmila Prchal Pavlíčková, Friedrich Polleross, Kateřina Pražáková, Jitka Rauchová, Peter Rauscher, Anton Schindling, Rostislav Smíšek, Vladimír Urbánek, Irena Veselá, Vít Vlnas, Petra Vokáčová, Margarete Wagner, Miroslav Žitný 2017

Cover © Vladimír Vimr, 2017

Typo © Bohuna Broumová, 2017

Maps © Jaroslav Synek, 2017

Všechna práva vyhrazena
All rights reserved

ISBN 978-80-7422-572-7

III.

Sourozenci a manželky habsburských vládců

Marie Leopoldina Tyrolská,
druhá žena Ferdinanda III.,
v pokročilém stadiu
těhotenství na obraze
Lorenza Lippiho
z roku 1649.

Marie Leopoldina Tyrolská – druhá manželka Ferdinanda III.

Marie Leopoldina Tyrolská se narodila 28. listopadu 1632 jako nejmladší dítě arciknížete Leopolda Pasovského a jeho manželky Klaudie Medicejské. Když Ferdinand III. po šťastném manželství s infantkou Marií Annou Španělskou ovdověl, hodlal z dynastických

důvodů uzavřít další sňatek. Nejpozději na počátku roku 1648 padla volba na Marii Leopoldinu – bez ohledu na to, že byla o čtyřicet let mladší a navíc Ferdinandovou sestřenicí. Ačkoli se zmínky o ní vyskytovaly od tohoto okamžiku v diplomatické korespondenci velmi často, o charakteru její osobnosti a povaze se neví nic bližšího. Její nejvyšší hofmistr Maxmilián z Ditrichštejna cestoval několikrát z Prahy, kde dočasně sídlil Ferdinand III., do Tyrolska, aby připravil svatbu i dvůr budoucí císařovny. S ohledem na složitou vojenskou situaci se dlouze vybíralo vhodné svatební místo. Volba nakonec padla na Linec.¹⁵⁷

Přestože císař přijel do metropole Horních Rakous již v polovině června 1648, svatba se konala teprve v prvních červencových dnech. Navzdory hudebním představením a loveckým zábavám bylo svatební veselí podstatně skromnější než roku 1631 při jeho prvním sňatku. To ovšem mohlo částečně souviset se skutečností, že svatba spadala do období, kdy dvůr měl smutek, kvůli svatbě na čas přerušeny.¹⁵⁸ Radost novomanželů brzy pokazila zpráva o švédském dobytí Malé Strany v Praze, k němuž došlo 25. července 1648.

Marie Leopoldina se začlenila do všedního života císařského dvora bez větších těžkostí. Manžela pravidelně doprovázela na cestách, například při oslavách Velikonoc do Bratislavy roku 1649. Když se v úterý po velikonočních svátcích slavily na císařském dvoře narozeniny nové císařovny, byla jejich součástí přehlídka nádherných oděvů. Kvůli těmto oslavám byl přerušen dvorský smutek vyhlášený po smrti její matky Klaudie.¹⁵⁹ Jakmile Marie Leopoldina otěhotněla, přestala používat k přepravě kočár a usedala do nosítek. Dny trávila v modlitbách za šťastný porod u mariánského sloupu

na náměstí Am Hof ve Vídni. Syn Karel Josef se narodil 7. srpna 1649 a ještě téhož dne byl pokřtěn. Zdravotní stav matky se porodním vyčerpáním natolik zhoršil, že ještě pozdě večer přijala svátost umírajících a kolem půlnoci zesnula. Ferdinand III. se stáhl do ústraní a po několika dnech se vyjádřil, že smrtí manželky „ztratil takového anděla“. Smuteční obřady za Marii Leopoldinu, kterých se císař osobně zúčastnil „se slzami“, se konaly v augustiniánském dvorském kostele ve Vídni teprve během září 1649.¹⁶⁰